

2007. március 29., csütörtök

41. úgy véli, hogy Martti Ahtisaari jelentésének közzétételével párhuzamosan olyan széles körű kampányt kell folytatni, amelynek célja, hogy a javasolt rendezés feltételeit az érintett személyekkel – beleértve a szerb polgárokat – egyértelműen és tárgyilagosan ismertesse, és hogy az Európai Uniónak Koszovóval kapcsolatban hangsúlyoznia kell a békés együttélés üzenetét; úgy véli, hogy a többség és a kisebbség jogait elismerő Koszovó stabil és virágzó lesz;

42. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, Szerbia kormánynak és Koszovó ideiglenes önkormányzati intézményeinek, az UNMIK-nek, a kapcsolattartó csoport tagjainak, az ENSZ Biztonsági Tanácsának és az ENSZ főtítkára Koszovó jövőbeni jogállására vonatkozó folyamatért felelős különmegbízottjának.

P6_TA(2007)0098**Az Európai Unió saját forrásainak jövője****Az Európai Parlament 2007. március 29-i állásfoglalása az Európai Unió saját forrásainak jövőjéről (2006/2205(INI))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Közösség jövőbeli finanszírozásáról szóló, 1990. november 22-i állásfoglalására ⁽¹⁾, valamint az Európai Unió saját forrásainak új rendszeréről szóló, 1994. április 21-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 1994. október 31-i 94/728/EK tanácsi határozatra ⁽³⁾,
- tekintettel „Az Európai Unió finanszírozása – A Bizottság jelentése a saját források rendszerének működéséről (COM(1998)0560)” című, 1998. október 7-i dokumentumra,
- tekintettel az Európai Unió saját forrásai rendszerének módosítása és reformja szükségességéről szóló, 1999. március 11-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatra vonatkozó, 1999. november 17-i álláspontjára ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2000. szeptember 29-i 2000/597/EK tanácsi határozatra ⁽⁶⁾,
- tekintettel a Bizottságnak a saját források rendszerének működéséről szóló jelentésére (COM(2004)0505), valamint a Bizottságnak az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatára, amelyhez kapcsolódik az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló (...) tanácsi határozat 4. és 5. cikkével összhangban a költségvetési egyensúlyhiányok korrekciójára vonatkozó végrehajtási intézkedésekről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2004)0501), amelyet 2004. július 14-én terjesztettek elő,

⁽¹⁾ HL C 324., 1990.12.24., 243. o.

⁽²⁾ HL C 128., 1994.5.9., 363. o.

⁽³⁾ HL L 293., 1994.11.12., 9. o.

⁽⁴⁾ HL C 175., 1999.6.21., 238. o.

⁽⁵⁾ HL C 189., 2000.7.7., 72. o.

⁽⁶⁾ HL L 253., 2000.10.7., 42. o.

2007. március 29., csütörtök

- tekintettel a kibővített Unió 2007 és 2013 közötti politikai kihívásairól és költségvetési eszközeiről szóló, 2005. június 8-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az Európai Parlament számára készült, 2005. június 30-án bemutatott tanulmányra, amelynek címe: „Saját források: A rendszer alakulása a 25 tagú EU-ban” ⁽²⁾,
 - tekintettel az Európai Tanács 2005. december 15–16-i, brüsszeli ülésének elnökségi következtetéseire,
 - tekintettel az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló tanácsi határozatra irányuló bizottsági javaslatra, valamint az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló (...) tanácsi határozat 4. és 5. cikkével összhangban az Egyesült Királyságot érintő költségvetési egyensúlyhiány korrekciójának („brit korrekció”) kiszámításáról, finanszírozásáról, kifizetéséről és a költségvetésbe történő bevezetéséről szóló bizottsági munkadokumentumra (COM(2006)0099),
 - tekintettel az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2006. július 4-i álláspontjára ⁽³⁾,
 - tekintettel az Európai Parlament számára készült, 2007 januárjában bemutatott tanulmányra, amelynek címe: „Az EU saját forrásai – Az egész EU-ra kiterjedő adórendszernek tagállami adók által történő támogatására vonatkozó lehetőség előzetes értékelése” ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottságnak a nemzeti parlamentek költségvetési bizottságai elnökeinek részvételével tartott 2005. június 16-i és 2006. június 21-i ülésére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság által a tagállamok nemzeti parlamentjeinek költségvetési bizottságai részére 2005. november 30-án elküldött, a saját forrásokra vonatkozó kérdőívre kapott válaszokra,
 - tekintettel a saját forrásokért felelős állandó előadó és az illetékes parlamenti bizottságok vagy azok képviselői között folytatott hivatalos és informális eszmecserekre, amelyekre 2006 és 2007 folyamán azon nemzeti parlamentek meghívására került sor, amelyeket érdekelte e téma megvitatása,
 - tekintettel az Európai Unió jövőbeli finanszírozásával foglalkozó munkacsoport által a 2006. május 8–9-i és a 2006. december 4–5-i közös parlamenti üléseken elért eredményekre,
 - tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyvelmről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, 2006. május 17-i intézményközi megállapodásra ⁽⁵⁾, különösen annak 8. pontjára, valamint a megállapodáshoz csatolt, a pénzügyi keret felülvizsgálatáról szóló, 3. számú nyilatkozatra,
 - tekintettel Eljárási Szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság jelentésére és az Alkotmányügyi Bizottság, a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Gazdasági és Monetáris Bizottság és a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére (A6-0066/2007),
- A. mivel az első Európai Közösséget, az 1952. július 23-án létrehozott Európai Szén- és Acélközösséget valóban saját forrásokon alapuló rendszer finanszírozta, amely a gyártott acél minden tonnája után kivetett járulékon alapult, és amelyet közvetlenül a széntermelő és acélgyártó társaságok fizettek be az ESZAK költségvetésébe;

⁽¹⁾ HL C 124. E., 2006.5.25., 373. o.

⁽²⁾ A „Study Group for European Policies” (SEP) által készített tanulmány, lásd még a mellékletet: Megjegyzések a lehetséges saját uniós adók bevételek szempontjából való megfelelőségéről, 2005. augusztus 30.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0292.

⁽⁴⁾ A Deloitte és Touche által készített tanulmány: II. szakaszjelentés – Előzetes tervezet, 2007. január 12.

⁽⁵⁾ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

2007. március 29., csütörtök

- B. mivel az 1957. március 25-i Római Szerződés értelmében az Európai Gazdasági Közösséget csak egy átmeneti időszakban kellett volna finanszírozniuk a tagállami hozzájárulásoknak, amit a saját források rendszerére történő átállásnak kellett volna követnie;
- C. mivel ez az átállítás végül 1970. április 21–22-én történt meg, amikor az Európai Tanács arról állapodott meg Luxembourgban, hogy megszünteti a tagállami hozzájárulásokat és két valódi saját forráson – mezőgazdasági lefölözéseken és vámokon – alapuló új rendszert vezet be, amelyet egy harmadik, a hozzáadottérték-adón (héta) alapuló forrás egészít ki;
- D. mivel a Parlament valamennyi arra irányuló erőfeszítése hiábavaló volt⁽¹⁾, hogy a tényleges héa-bevallásokat használják fel a héa-forrás alapjának meghatározásához („bevalláson alapuló módszer”), a teljes nettó bevételre alkalmazott átlagos súlyozott kulccsal kiszámított, összehangolt alap helyett („bevételeken alapuló módszer”), ami azt eredményezte, hogy a héa-forrás az európai polgárokkal szoros kapcsolatban lévő valódi saját forrásból a tagállamok hozzájárulásának kiszámítására vonatkozó, tisztán statisztikai eszközzé vált;
- E. mivel az állam- és kormányfők által 1984. június 25–26-án kötött „Fontainebleau-i Megállapodás” egyértelműen megállapította, hogy a „kiadási politika végső soron a költségvetési egyensúlyhiányok rendezésének létfontosságú eszköze”; mivel ugyanakkor azonban az Európai Tanács létrehozta a „brit visszatérítést”, az Egyesült Királyságra vonatkozó korrekciós mechanizmust, előírva, hogy 1985-től kezdődően az Egyesült Királyság megkapja a héa-befizetései, valamint az adott évre a számára elkülönített ráfordítások közötti különbözet 66%-át; mivel e visszatérítés költségét az összes tagállam együttesen fedezte oly módon, hogy Németország hozzájárulására vonatkozóan plafonértéket határoztak meg; mivel mindez azzal járt, hogy az Egyesült Királyság által az EU költségvetéséhez történő éves hozzájárulásából kapott visszatérítés 2001 és 2004 között éves átlagban 5,3 milliárd EUR-t tett ki;
- F. mivel az említett csúcstalálkozón az állam- és kormányfők arról is megállapodtak, hogy elviekben és a megfelelő időpontban „bármely olyan tagállam jogosulttá válhat hasonló jellegű visszatérítésre, amelynek a viszonylagos jólétéhez képest túlzottnak minősülő költségvetési terheket kell viselnie”;
- G. mivel az Európai Tanács az 1988. február 11–13-i, brüsszeli ülésén a közösségi költségvetés felső határát a kifizetések tekintetében a GNP 1,2%-ában, a kötelezettségvállalások tekintetében pedig a GNP 1,3%-ában határozta meg, és megerősítette, hogy a tagállamok megtarthatják a hagyományos saját forrásokból származó bevétel 10%-át a beszédségi költségek fedezésére;
- H. mivel a saját források felső határát az EU GNI-jének 1,24%-ára növelték a kifizetési előirányzatokra, a kötelezettségvállalási előirányzatok tekintetében pedig 1,31%-ra 1993–1999 között a 15 tagú EU esetében, és mivel ez a bővítések ellenére változatlan maradt;
- I. mivel, legfontosabbként, az 1988-as brüsszeli Európai Tanács bevezetett egy negyedik, GNP-alapú „kiegészítő” forrást, amelyet akkor lehet igénybe venni, ha a héa-ból és a hagyományos saját forrásokból beszedett összeg nem elegendő a Közösség pénzügyi kötelezettségvállalásainak fedezésére;
- J. mivel idővel ez a forrás vált az Európai Unió költségvetésének elsődleges forrásává, amely a 2007-es pénzügyi évben a bevételek hozzávetőleg 70%-át adja, míg a héa-forrás körülbelül 15%-ot tesz ki, a hagyományos saját források (vámok és mezőgazdasági lefölözések együttesen) pedig a bevételek mindössze 15%-ára csökkentek;
- K. mivel a saját forrásokra vonatkozó, jelenleg érvényes 2000. szeptember 29-i határozat 2002. március 1-jén lépett hatályba, és fő jellemzői a következők: a saját források felső határa az Unió GNI-jének 1,24%-a (ez a GDP 1,27%-ának felel meg) a kifizetési előirányzatok esetében, a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében pedig a GNI 1,31%-a (ez a GDP 1,335%-ának felel meg), a hagyományos saját források beszédségi költségeinek fedezésére szolgáló 25%-os juttatás a tagállamok számára, 0,50%-os maximális lehívási mérték a héa-ra vonatkozóan, a tagállamok hozzáadottértékadó-alapjának a GNP-jük 50%-ára történő korlátozása (a héa-alap korlátozása), valamint visszatérítés egy tagállam számára, illetve mentesség e visszatérítés finanszírozása alól néhány másik tagállam számára;

⁽¹⁾ Pl.: Cornelissen-jelentés: Európai Parlament, 1985: „Eltűrheti-e a Parlament, hogy a héa-bevételek fokozatosan nemzeti pénzügyi hozzájárulássá hígulnak fel az egységes héa-kulcs elvének elhagyását követően, és elfogadhatja-e, hogy az egységes héa-alap bevezetése végül statisztikai számítássá válik? ... Vagy minden erőfeszítést meg kell tenni a héa-alap kiszámításával kapcsolatban a Közösség saját forrásai rendszerének és a Közösség ettől függő pénzügyi önállóságának felülvizsgálata érdekében?”.

2007. március 29., csütörtök

- L. mivel a Bizottság 2006-ban előterjesztett legutóbbi javaslata a 2005. december 15–16-i, brüsszeli Európai Tanács saját forrásokra vonatkozó döntéseinek végrehajtására irányul, amelyek fő jellemzője, hogy a már meglévő kivételek mellé további speciálisabb intézkedéseket vezetnek be bizonyos nettó befizető tagállamokra vonatkozóan, például alacsonyabb héa-lehívási mérték, illetve jelentős csökkentések az éves GNI-hozzájárulások tekintetében, ezáltal fokozzák a rendszer bonyolultságát és érthetlenségét, illetve további talajt jelentenek a költségvetési egyensúlyhiányok rövidlátó koncepciója számára;
- M. mivel az Európai Tanács ezenkívül megújította a 2000-ben hozott azon határozatát, amely szerint a hagyományos saját források 10%-áról 25%-ra kell növelni a tagállamok által megtartható beszedési juttatást, azon vitathatatlan tény ellenére, hogy ez a százalék egyáltalán nem áll arányban a tagállamok tényleges beszedési költségeivel, előnyben részesíti azon tagállamokat, amelyek nagy százalékban szednek be vámokat, azok hátrányára, amelyek nem, és ilyen módon ez újabb visszatérítési formának tekinthető;
- N. mivel a saját forrásokra vonatkozó új határozatra irányuló bizottsági javaslatot – amelyet ugyan időközben elfogadott a Parlament⁽¹⁾ – továbbra is akadályozzák a Tanácsban azon tagállamok, amelyek kezdetben támogatták, most azonban ellenzik annak alkalmazását;
- O. mivel a Parlament úgy véli, hogy az EU bevételeinek és kiadásainak a 2006. május 17-i intézményközi megállapodás szerint 2008–2009-ben esedékes átfogó felülvizsgálata egy soha vissza nem térő alkalom a saját források valódi, ám méltányos rendszeréhez történő visszatérésre az Európai Közösségek alapító szerződéseinek szellemében;
- P. mivel az e téma megvitatása iránt érdeklődő nemzeti parlamentekkel 2006 eleje óta zajlottak konzultációk annak érdekében, hogy mindent megtegyenek e közelebbi felülvizsgálati folyamat közös parlamenti alapjának megteremtéséért;
- Q. mivel ez idáig e konzultációk pusztán a parlamenti képviselők közötti személyes véleménycserék voltak, mivel a legtöbb nemzeti politikai pártnak és parlamentnek még nem volt alkalma hivatalos álláspontot elfogadni a saját források kérdésében;
- R. mivel azonban ezek a találkozók lehetővé tették a résztvevők számára, hogy azonosítsanak számos olyan területet, ahol konszenzus teremthető, illetve hogy meghatározzák azt a széles körben elfogadott célkitűzést, amely szerint meg kell találni az EU finanszírozásának jövőjével kapcsolatos együttműködés módját;
- S. mivel időközben a portugál országgyűlés elnöke javasolta, hogy 2007-ben a portugál elnökség ideje alatt szervezzenek az Unió saját forrásaival és a pénzügyi kerettel foglalkozó parlamentközi konferenciát, amely a nemzeti parlamentek költségvetési és pénzügyi bizottságai elnökeinek és az Európai Parlament konferenciája lehetne;

A jelenlegi finanszírozási rendszer hiányosságai

1. kiemeli, hogy egy olyan rendszer, amelyben az Unió bevételeinek hozzávetőleg 70%-a nem saját forrásokból származik, hanem közvetlenül a nemzeti költségvetésekből a GNI-forráson keresztül, 15% pedig olyan forrásokból, mint a héa-kulcs százaléka, ami nem tekinthető (meghatározása alapján) minden tekintetben uniós saját forrásnak, eltér a Római Szerződés rendelkezéseitől és szellemétől; rámutat arra, hogy önmagában az EU létezése növelte a Közösségen belüli kereskedelmet, illetve a tagállamok „jólétét”, amely okból az EU teljes mértékben jogosult a valódi saját források rendszerére a nemzeti hozzájárulások által finanszírozott helyett;

2. hangsúlyozza, hogy éppen ezek a „tagsági díjak” élezték ki a nettó befizetővel kapcsolatos rövidlátó vitát, amely nem juttatja érvényre az Európai Unióból származó előnyöket a béke, a szabadság, a jólét és a biztonság tekintetében, függetlenül attól, hogy a „nettó költségvetési mérlegek” koncepciója súlyosan hibás technikai szempontból is és mindössze pusztán becsléseket tesz lehetővé; kiemeli, hogy a nettó mérlegeknek sem a bevételi oldala („Rotterdam-effektus”), sem a kiadási oldala („Luxembourg-effektus”) nem tükrözi teljes mértékben a valóságot;

⁽¹⁾ 2006. július 4-én elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0292.

2007. március 29., csütörtök

3. mély meggyőződése, hogy a saját forrásoknak a tagállamok hozzájárulásain alapuló jelenlegi rendszere egyrészt méltánytalan a lakosság számára, másrészt antidemokratikus, és nem segít az európai integráció iránti elkötelezettség hangsúlyozásában; továbbá egy ilyen rendszer – amely az Európai Unióhoz való hozzájárulásnak a nemzeti költségvetéseket sújtó további teherként való felfogását idézi elő – nem biztosít elegendő pénzeszközt az Unió számára valamennyi politikájához; komolyan bírálja, hogy lehetővé válik egyes országok számára, hogy csak azokat a politikákat finanszírozzák hivatalosan, amelyekben érdekeltek; attól tart, hogy ez azon értékek pusztulásának kezdetét jelentheti, amelyek az Európai Unió sikerét jellemzik az elmúlt 50 év során;

4. hangsúlyozza, hogy a négy különböző forráson és a több különféle visszatérítési mechanizmuson – legyenek azok egyetlen tagállamnak kedvező általános jellegű mechanizmusok, mint a brit korrekció, vagy speciálisak, mint a más visszatérítések finanszírozása során felmerülő visszatérítések – alapuló jelenlegi rendszer túlságosan bonyolult, nem átlátható, és teljesen érthetetlen az európai polgárok számára; kiemeli, hogy ez egyáltalán nem járul hozzá azon követelmény teljesítéséhez, hogy közvetlen kapcsolat alakuljon ki az Unió és polgárai között;

5. megjegyzi, hogy a „saját forrásokkal” és a „pénzügyi kerettel” kapcsolatos döntésekben az egyhangúság követelménye miatt az e témákban folytatott tárgyalások eredménye akár a legjobban vonakodó tagállam – legyen az gazdag vagy szegény – jóindulatától és pénzügyi lehetőségeitől is függhet; nem tartja meglepőnek, hogy e tárgyalások eredményei gyakran csalódást keltenek;

6. e hibás rendszernek tulajdonítja a 2007–2013-as új pénzügyi tervre vonatkozó, az Európai Tanács által a 2005. december 14–15-i, brüsszeli európai csúcstalálkozón elfogadott megállapodás hiányosságait; úgy véli, hogy az elfogadott pénzügyi csomag – amely a bevételi oldalon számos kivételt, a kiadási oldalon pedig kompenzációs „ajándékokat” tartalmaz bizonyos tagállamok számára – a jelenlegi rendszer teljes kudarcának legegységesebb bizonyítéka; elfogadhatatlannak tartja, hogy valamennyi tagállam egyetértett fontos közösségi tevékenységeket, például a Galileót vagy a transzeurópai hálózatokat illetően, és ambiciózus célkitűzéseket állapított meg pl. a göteborgi és a lisszaboni célkitűzések vagy a millenniumi célkitűzések tekintetében, és most pedig senki nem akarja ezeket finanszírozni;

7. kifogásolja, hogy a 2005-ös brüsszeli Európai Tanács ahelyett, hogy egyszerűbb és átláthatóbb rendszert hozott volna létre, azt még bonyolultabbá és érthetlenebbé tette azáltal, hogy elvben érintetlenül hagyta az Egyesült Királyságot illető korrekciót, a „brit visszatérítést”, valamint további eltéréseket és kiigazításokat eszközölt más tagállamok javára;

8. rámutat arra, hogy ha teljes mértékben kihasználták volna a saját források felső határát a GNI 1,24%-ában megállapított 1992. évi edinburghi határozatot, akkor a közösségi költségvetés az elmúlt 13 évben a GNI 0,2%-ával gyarapodott volna évente, ami hozzávetőleg 240 milliárd EUR-s növekedésnek felel meg; úgy véli, hogy e pénzforrások, amelyekről a tagállamok egyhangúlag döntöttek a brit elnökség javaslata alapján szükségesek ahhoz, hogy az Európai Unió képes legyen különösen a világban betöltött szerepe és a lisszaboni célkitűzések (innováció, oktatás, kutatás infrastruktúra és foglalkoztatás) elérésére tett erőfeszítések tekintetében vagy a Maastrichti, az Amszterdami és a Nizzai Szerződésben, valamint az alkotmánytervezetben elfogadott, egyre bővülő kihívásoknak és hatáskörének megfelelően eljárni, illetve elengedhetetlenek a 27 tagállamból álló Unió számára;

9. hangsúlyozza, hogy 1995 óta az európai költségvetés csupán 8,2%-kal nőtt reálértéken, a GNI-hez viszonyított aránya pedig csökkent, míg ezalatt a nemzeti költségvetések átlagosan 23%-kal, azaz ennek csaknem háromszorosával nőttek;

A reform első fázisa: a nemzeti hozzájárulások rendszerének javítása

10. elismeri, hogy a saját források rendszerének bárminemű reformja érzékeny és nehéz feladat lesz, amit a tagállami parlamentek részvételével kell végrehajtani; ezért olyan progresszív megközelítést javasol, amely két szakaszban vezethető be, ám egyetlen határozat részét képezi, mivel a nehézkes közösségi eljárás ellehetetlenítené, hogy viszonylag rövid idő alatt két határozatot is meghozzanak. Az ideiglenes és átmeneti első

2007. március 29., csütörtök

fázis a nemzeti hozzájárulások jelenlegi rendszerének javításához vezetne, amelyre az alábbi politikai elvek alkalmazandók:

- a tagállamok közötti egyenlőség,
- egyszerű megjelenítés mind a választott képviselők, mind a polgárok számára,
- szolidaritás és egyenlő méltóság a tagállamok között,
- politikai kapcsolat megteremtése a bevételek reformja és a kiadások felülvizsgálata között, amint azt az intézményközi megállapodás helyesen tartalmazza;

A tagállamok közötti egyenlőség

11. „a tagállamok közötti egyenlőség” alatt azt érti, hogy egyik tagállam se részesülhessen semmilyen költségvetési kiváltságban; elismeri, hogy egyes tagállamok számára nehézkes lehet a bevételi oldali speciális intézkedések, valamint a kiadások bizonyos elosztása hosszú múltjának feladása, ami azt indokolhatja, hogy a reformokat csak fokozatosan vezessék be (a régi rendszer fokozatos leépítése); a költségvetési kiváltságok hosszú múltját azonban nem fogadja el érvként egy olyan rendszer fenntartása mellett, amely a szükséges reformok meghozatalát követően már nem indokolható;

Egyszerű megjelenítés

12. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tökéletesített rendszert a lehető legegyszerűbb formában jelenítsék meg annak érdekében, hogy az európai polgárok számára érthető és átlátható legyen; kifogásolja, hogy vannak olyan, valamennyi európai polgár életét befolyásoló döntések, amelyek megfogalmazása teljesen érthetetlen, mint például az Európai Tanács 2005. decemberi brüsszeli ülésének az EU finanszírozásával kapcsolatos elnökségi következtetései;

Szolidaritás és egyenlő méltóság a tagállamok között

13. olyan rendszert követel, amely megóvja a tagállamok közötti szolidaritás és egyenlő méltóság elvét; úgy véli, hogy ezeket az elveket rombolja a saját források jelenlegi rendszere, mely szerint egyeseknek származik előnye a kompenzációból, míg mások Európai Tanács ülésein történő alkudozások révén kapnak kompenzációt; felidézi, hogy az Európai Tanács 2005. decemberi brüsszeli ülésének elnökségi következtetéseiben a Kohézió a növekedésért és foglalkoztatásért elnevezésű új 1b. alfejezet alá tartozó kiadásokat meghatározó 46 cikk közül 20 „kiegészítő rendelkezés”, amelyek „karácsonyi ajándékokat” osztogatnak szét szabadon különböző tagállamoknak és régióknak⁽¹⁾;

Politikai kapcsolat a bevételek és a kiadások reformja között

14. meggyőződése, hogy a bevételek reformja és a kiadások felülvizsgálata közötti politikai kapcsolat elkerülhetetlen és tökéletesen elfogadható, különösen amíg az Unió irányadó elve továbbra is az az elgondolás, hogy a közösségi politikákat a nemzeti költségvetésekből származó bevételekből finanszírozzák;

A rendszer ideiglenes és átmeneti jellege

15. rámutat arra, hogy a jelenlegi rendszernek a javasolt kétlépéses megközelítés első szakaszában kialakított javított változatát ideiglenesnek és átmenetinek kell tekinteni, mivel a tagállami hozzájárulások rendszerének alapvető hiányosságai miatt ez politikailag tarthatatlan;

16. osztja azonban az Európai Számvevőszék nézetét⁽²⁾, amely szerint már többször is bebizonyosodott, hogy rendkívül nehéz akkor előrehaladást elérni a közösségi saját források rendszerének átfogó reformja terén, amikor a reformról szóló vita összefonódik a pénzügyi küszöbértékekről és a többéves pénzügyi kereten belül megvalósítandó közösségi politikák összegeiről folytatott tárgyalásokkal, amint az a múltban már többször is előfordult az Európai Tanács vitái során;

⁽¹⁾ Lásd ezen állásfoglalás mellékletét.

⁽²⁾ Lásd a 2/2006 sz. vélemény 18. bekezdését (HL C 203., 2006.8.25., 50. o.).

2007. március 29., csütörtök

Ajánlások a nemzeti hozzájárulások rendszerének javítására

A Schreyer-féle javaslatok

17. felidéri, hogy a jelenlegi finanszírozási rendszer javítására vonatkozóan már tettek javaslatokat, ilyenek például a Michaele Schreyer biztos által 2004 júliusában benyújtott javaslatok⁽¹⁾, amelyek szerint:

- jóléti szintjétől függetlenül minden tagállam legyen jogosult visszatérítésre, amely akkor jár, amikor az EU költségvetéséhez való hozzájárulása eléri a GNI 0,35%-ának megfelelő küszöbértéket,
- a visszatérítés a tagállam nettó hozzájárulásának 66%-os csökkentését jelentené, valamint
- az összes visszatérítésre rendelkezésre álló teljes maximális összeg évente 7,5 milliárd EUR;

18. elismeri, hogy a Schreyer-féle javaslatok néhány aspektusa helyes irányba mutatott, amennyiben a rendszert valamelyest átláthatóbbá tették volna legalább a „visszatérítésre fizetett visszatérítés” elvének eltörlése révén, illetve korlátozták volna a kompenzációkat és a korrekciókat – a legfontosabb pozitívum pedig az volt, hogy 2014-ig alkalmazandó átmeneti rendszernek szánták;

19. meggyőződése azonban, hogy a visszatérítés általánossá tétele még a nettó költségvetési mérlegekre vonatkozó felső határ alkalmazásával együtt is kettős hiba lenne, mivel csupán a rendszer közösségellenes jellegét erősítené, és a mérhető „jogos kompenzáció” rövidlátó megközelítését szilárdítaná meg; ragaszkodik ahhoz, hogy az egyetlen lehetséges megoldás a nettó mérlegek rendszerének végleges megszüntetése a kiadások szerkezetének reformjával párhuzamosan; hangsúlyozza, hogy az európai kiadások sajátossága éppen a pénzügyi szolidaritás elvén alapuló hozzáadott érték;

A strukturális és kohéziós kiadások kérdése

20. kategorikusan elutasítja a más reformjavaslatokban foglalt azon elgondolást, hogy a strukturális és kohéziós kiadásokat kizárják a tagállami hozzájárulások, illetve az ezekre fizetett visszatérítések megállapítására szolgáló számításokból, mivel egy ilyen lépés a „nemes” és a „gyanús” kiadások megkülönböztetését vonná maga után, ezáltal utat engedve egy *à la carte* elven működő Európai Uniónak, ahol a politikákat végeredményben kizárólag a bennük érdekelt tagállamok finanszíroznák;

Következtetés

21. tudomásul veszi a Finnország által 2004 áprilisában arra vonatkozóan tett javaslatot, hogy az Európai Unió jelenlegi finanszírozási rendszerét a hagyományos saját források meghagyásával egy GNI-alapú rendszerrel váltsák fel, oly módon, hogy a GNI-részesedés szolgálna az Unió saját forrásaihoz való tagállami hozzájárulások alapjául, a heá-forrás jelenlegi formájában megszűnne, hiszen az csak a nemzeti hozzájárulások kiszámításának matematikai alapja és 2013-ra fokozatosan megszűnne a brit visszatérítés;

22. hangsúlyozza, hogy e rendszer rendelkezne azzal az előnnyel, hogy egyszerű és átlátható, illetve hogy az első lépés lehetne az Unió valódi saját forrásai rendszerének megteremtése felé, és az Egyesült Királyságnak járó visszatérítéshez jelenleg hozzájáruló valamennyi tagállam, illetve maga az Egyesült Királyság is profitálna a heá-forrás jelenlegi formájának eltörléséből; hangsúlyozza, hogy ez nem befolyásolja hátrányosan a módosított heá beépítését hosszú távon az Európai Unió finanszírozásába;

23. elismeri, hogy a GNI-forrás kevésbé látható a polgárok számára, méltányosabb azonban a hozzájárulásoknak tagállamok általános jóléti szintjéhez és a köztük levő szolidaritáshoz való viszonyítását tekintve;

24. tudatában van annak, hogy a finn javaslatot követő új finanszírozási rendszerről történő megállapodás csak a kiadásokat is magában foglaló általános tárgyalási folyamat keretében fogadható el politikailag; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra a fentebb ismertetett GNI-alapú rendszert, amikor új javaslatot készít az EU bevételeire vonatkozóan a 2006. május 17-i intézményközi megállapodásban foglaltaknak megfelelő felülvizsgálati folyamatot követően;

⁽¹⁾ „Schreyer-jelentés”: COM(2004)0505 és COM(2004)0501, 2004. július 14.

2007. március 29., csütörtök

25. hangsúlyozza, hogy a bevételek és a kiadások közötti kapcsolatnak egy új rendszerre való átállással kapcsolatos megfontolások egyik szempontját kell jelentenie; elutasít minden, a közös agrárpolitika ismételt nemzeti szintűvé tételére irányuló kísérletet;

26. javasolja, hogy a reform első fázisa közvetlenül az elérendő politikai megállapodás ratifikálását követően megkezdődhessen; a rendszer a nemzeti hozzájárulások rendszerének megtartása mellett egyszerűbbé, átláthatóbbá válna, és teljes mértékben arányban állna az egyes tagállamok relatív gazdagságával; hangsúlyozza azonban egy ilyen fázis ideiglenes jellegét, mivel egyetlen célja az lenne, hogy előkészítse a talajt a saját források valóban új rendszerének bevezetéséhez;

A reform második fázisa: a saját források új rendszere

27. megerősíti az általa korábban kifejezett véleményt, miszerint a meglévő mechanizmusok helyettesítése érdekében a közösségi bevételek reformjának célját az Európai Unió valódi saját forrása megteremtésének kellene jelentenie; felidéri, hogy e célkitűzés és az ennek elérésére irányuló javaslatok egyáltalán nem forradalmiak, hanem csupán az alapító szerződések betűjét és szellemét igyekeznek újraéleszteni;

28. a nemzeti parlamentekkel folytatott eszmecserék nyomán felszínre került következő elveket tekinti a saját források bármilyen jövőbeli rendszere sarokköveinek:

- a tagállamok adószuverenitása elvének teljes tiszteletben tartása,
- adósemlegesség,
- az uniós költségvetés nagyságrendjének változatlansága,
- az új rendszer fokozatos bevezetése,
- egyértelmű politikai kapcsolat teremtése a bevételek reformja és a kiadások reformja között;

A tagállamok adószuverenitásának teljes tiszteletben tartása

29. úgy ítéli meg, hogy az alapszerződésekben és az alkotmány tervezetében megállapított módon megmarad a tagállamok adószuverenitása, akik azonban korlátozott időtartamra engedélyezhetik az Unió számára – ami bármikor visszavonható –, hogy közvetlenül részesüljön valamely adó egy bizonyos részéből, hasonlóképpen, mint a legtöbb tagállamban a regionális és helyi hatóságok esetében;

Adósemlegesség

30. meggyőződése, hogy amennyiben minden más körülmény változatlan marad, az új rendszer nem növelheti sem a közkiadásokat, sem a polgárok adóterheit; azt a következtetést vonja le, hogy amennyiben az új rendszer közvetlenül, minden polgár számára részben vagy egészében láthatóan az Európai Uniónak juttatja valamely adó egy részét, akkor máshol ugyanekkor csökkentést kell végrehajtani; javasolja, hogy kérjék fel a nemzeti számvevőszékeket és az Európai Számvevőszéket az ezen elvnek való megfelelés ellenőrzésére és garantálására;

31. úgy ítéli meg, hogy a saját források új rendszerének kialakításakor figyelembe kell venni a tagállamok adópolitikáik összehangolása terén tett erőfeszítéseit;

Az uniós költségvetés nagyságrendjének változatlansága az EU politikai prioritásait kielégítő uniós költségvetési bevételek biztosításával

32. nem látja szükségesnek a GNI 1,24%-ának megfelelő felső határ megváltoztatását, amely már így is jókora mozgásteret biztosít; felidéri, hogy egyetlen költségvetés sem került közel ehhez a felső határhoz, amelyet a tagállamok maguk fogadtak el 1992-ben a brit elnökség alatt, illetve hogy a kifizetési előirányzatok 1993-ban érték el a legmagasabb szintet, a GNP 1,18%-át; hangsúlyozza, hogy bár a pénzügyi keret a GNI 1,045%-ának megfelelő arányt irányoz elő a 2007–2013 közötti időszakra, ezen időszak első költségvetését a GNI mindössze 0,99%-ának megfelelő alacsony szinten fogadták el;

2007. március 29., csütörtök*Az új rendszer fokozatos bevezetése*

33. kéri az új rendszer fokozatos bevezetését 2014-től kezdődően; támogatja egy átmeneti időszak biztosítását a régi finanszírozási rendszer és az ahhoz kapcsolódó valamennyi múltbeli különleges intézkedés zökkenőmentes, fokozatos megszüntetésének garantálása érdekében;

Egyértelmű politikai kapcsolat teremtése a bevételek reformja és a kiadások reformja között

34. rámutat arra, hogy a 2006. május 17-i intézményközi megállapodáshoz csatolt 3. nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően az uniós bevételek szerkezeti reformjának együtt kell járnia az uniós kiadások szerkezeti reformjával;

35. megállapítja, hogy a saját források olyan rendszere, amely biztosítja az EU költségvetési bevételeinek a tagállamok jólétének növekedéséből származó fejlődését, javítja a költségvetési döntéshozatal politikai légkört, lehetővé téve a döntéshozók számára, hogy a kiadási szintekkel kapcsolatos alkudozás helyett az uniós hozzáadott értéket jelentő alapvető prioritásokra összpontosítsanak;

36. üdvözli az Európai Parlament és a tagállamok parlamentjeinek közös ülésein elindított kezdeményezést, amelynek célja egy saját forrásokkal foglalkozó szakértői munkacsoport létrehozása; a saját források reformjai terén elért haladás érdekében létfontosságúnak tekinti a tagállami parlamentekkel folytatott párbeszédet;

Jövőbeli választási lehetőségek

37. megismétli, hogy a tagállamok nemzeti parlamentjeivel folytatott megbeszélések során sokan úgy ítélték meg, hogy rövid távon még nem érkezett el az ideje egy új európai adónak; hangsúlyozza azonban, hogy ez nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy amennyiben és amikor a tagállamok új adókat kívánnak kivetni, azzal egyidejűleg vagy egy későbbi időpontban úgy határozzanak, hogy felhatalmazzák az Uniót arra, hogy közvetlenül részesedjen ezekből az új adókból;

38. hangsúlyozza azonban, hogy a második szakaszban létfontosságú megvizsgálni a saját források egy olyan új rendszere létrehozásának lehetőségét, amely a tagállamokban már kivetett adón alapulna azon az elven, hogy ezen adót, részben vagy egészében, közvetlenül az EU költségvetésébe kellene befizetni valódi saját forrásként, ezáltal közvetlen kapcsolatot teremtve az Unió és az európai adófizetők között; rámutat arra, hogy ez a nemzeti adójogszabályok közelítését is segítené; kiemeli, hogy egy ilyen megoldás a Római Szerződésben rögzített elvhez való visszatérést jelentené csupán, amely szerint az európai kiadásokat európai saját forrásokból kell finanszírozni;

39. felidézi, hogy a nemzeti parlamentekkel folytatott eszmecsere során vagy a Bizottság saját források rendszerének reformjáról szóló jelentéseiben a következő adókat vették figyelembe részben vagy egészben a fent említett célt szolgáló lehetséges adókként:

- hía,
- a közlekedésben használt üzemanyagra kivetett jövedéki adók és más energiaadók,
- a dohányra és alkoholra kivetett jövedéki adók,
- társasági nyereségadók;

40. megállapítja, hogy az Európai Parlamenten belül folytatott viták során más lehetséges utak is felmerültek, mint például:

- értékpapírügyletekre kivetett adók,
- közlekedési vagy távközlési szolgáltatásokra kivetett adók,
- jövedelemadó,

2007. március 29., csütörtök

- a kamatokra kivetett forrásadó,
- az EKB nyeresége (seigniorage),
- környezetvédelmi adó,
- valutaügyletekre kivetett adók,
- megtakarításokra kivetett adók,
- pénzügyi tranzakciókra kivetett adók;

41. úgy véli, hogy a saját források új rendszerének alkalmasságát az alábbi kritériumok alapján kell megítélni:

- Elegendőség: Elegendőek lennének-e a bevételek ahhoz, hogy hosszú távon fedezzék az EU kiadásait?
- Stabilitás: A rendszer stabil bevételeket eredményezne-e az EU költségvetése számára?
- Láthatóság és egyszerűség: Látható lenne-e az EU polgárai számára és megértenék-e azt?
- Alacsony működési költségek: Egyszerű lenne-e az igazgatása és alacsony működési költségekkel járna-e?
- A források hatékony elosztása: A források hatékony elosztásához vezetne-e az EU-ban?
- Vertikális méltányosság: Magában foglalna-e jövedelem-újraelosztást?
- Horizontális méltányosság: Azonos hatással lenne-e a rendszer az azonos kategóriájú adófizetőkre az egész EU-ban?
- Méltányos hozzájárulások: Ez a forrás a gazdasági erejüknek megfelelő bevételt szedne-e be a tagállamoktól?

42. végleges álláspontjának kialakítása előtt a nemzeti parlamentekkel szoros együttműködésben meg kívánja vizsgálni ezeket a lehetőségeket; kiemelt fontosságot tulajdonít annak, hogy lehetőleg a portugál elnökség alatt kialakuljon egy közös tárgyalási alap az EU bevételeinek közelgő felülvizsgálata tekintetében; minden erőfeszítést megtesz majd annak érdekében, hogy olyan álláspontra jusson az Unió saját forrásainak jövőjét illetően, amelyet támogatni tud a tagállamok parlamentjeinek többsége;

43. úgy ítéli meg, hogy ez az állásfoglalás az első olyan szilárd alap, amelyre fel lehet építeni az Európai Unió tisztességesebb és átláthatóbb új finanszírozási rendszerének kialakítására irányuló további erőfeszítéseket; idejében meg akarja vitatni és el akarja fogadni végleges álláspontját az Európai Unió saját forrásainak új rendszeréről, hogy azt figyelembe lehessen venni az EU bevételeinek és kiadásainak a 2006. május 17-i intézményközi megállapodásban rögzített átfogó felülvizsgálatát érintő tanácskozásokon;

*

* *

44. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást és annak mellékletét a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

MELLÉKLET

AZ EURÓPAI TANÁCS ÁLTAL 2005 DECEMBERÉBEN MEGÁLLAPÍTOTT KIVÉTELEK A KÖLTSÉGVETÉS
BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK RÉSZÉT ILLETŐEN, KONKRÉTAN:

Projektek részére elkülönítve:

- 865 millió EUR az ighalinai (Litvánia) atomerőmű, 375 millió EUR a bohunicei (Szlovákia) atomerőmű részére
- 200 millió az észak-írországi békefolyamat (Egyesült Királyság) céljaira